

Region Midtjylland

Revisionsberetning nr. 41

af 4. juni 2018

vedrørende revisionen af Region Midtjyllands regnskab for 2017

Indhold

1	Konklusion på revision af årsrapport 2017	518
1.1	Indledning	518
1.2	Revisionspåtegning på årsrapport 2017	521
1.3	Centrale forhold ved revisionen	521
1.4	Revisionsbemærkninger i revisionsberetningen	521
1.5	Anbefalinger i revisionsberetningen	521
2	Centrale forhold og andre væsentlige forhold	522
2.1	Regnskabsudarbejdelse	522
2.2	Materielle anlægsaktiver - centralt forhold	523
2.3	Kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier	524
3	Revision af årsregnskabet for 2017	526
3.1	Risikovurdering	526
3.2	Revisionsstrategi og -plan	526
4	Rapportering om gennemført juridisk kritisk revision og forvaltningsrevision	527
4.1	Juridisk-kritisk revision	527
4.2	Løbende forvaltningsrevision	530
4.3	Udvidet forvaltningsrevision	531
5	Kommentarer til årsregnskab 2017	531
5.1	Regnskabet som helhed	531
6	Kommentarer til resultatopgørelsen	532
6.1	Finansierings- og driftsindtægter	532
6.2	Socialområdet	532
6.3	Regional Udvikling	533
6.4	Løn og pensioner	533
6.5	Praksisområdet og tilskudsmedicin	534
6.6	Betalinger - Indkøb af varer og tjenesteydelser	534
6.7	Periodisering af indtægter og omkostninger	534
7	Balancen	535
7.1	Finansiell status, herunder ledelsestilsyn	535
7.2	Varebeholdninger	535
7.3	Egenkapital	535
7.4	Hensatte forpligtelser	536
7.5	Gældsforpligtelser	537
8	Administrativ it-anvendelse	537
9	Øvrige revisionsarbejder	538
9.1	Anlægsprojekter	538
9.2	Statsrefusion af udgifter til servicejob	538
9.3	Aktivitetsbestemte tilskud	538
10	Øvrige forhold	538
10.1	Direktionens regnskabserklæring	538
10.2	Ikke-korrigerede forhold	538
10.3	Fejlinformation i årsregnskabet som skyldes besvigelser	539
10.4	Overholdelse af lovgivningen	539
10.5	Begivenheder indtruffet efter balancedagen	539
10.6	Forsikringer	540
11	Afsluttende oplysninger	540
11.1	Andre ydelser end revision	540
11.2	Lovpligtige oplysninger m.v.	541
	Bilag 1 Revisionsstrategi og -plan for årsregnskabet	542

1 Konklusion på revision af årsrapport 2017

1.1 Indledning

Årsrapporten for Region Midtjylland er aflagt af forretningsudvalget til Regionsrådet for Region Midtjylland i henhold til lov om regioner. Regionsrådet har vedtaget årsrapporten den 25. april 2018, hvorefter den er afgivet til revision.

I overensstemmelse med "Budget- og regnskabsystem for regioner" har vores revision for 2017 omfattet det omkostningsbaserede årsregnskab for 2017, som indgår i årsrapport 2017.

Vores revision er udført i overensstemmelse med de principper, der er beskrevet i revisionsberetning nr. 29 af 15. august 2014 om ansvarsforhold og revisionens formål, tilrettelæggelse og udførelse samt nye standarder for offentlig revision om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision.

Som en integreret del af den finansielle revision af årsrapporten for 2017 har vi gennemført forvaltningsrevision samt juridisk kritisk revision. Hvor den finansielle revision har fokus på at opnå sikkerhed for, at der ikke er væsentlig fejlinformation i regionens omkostningsbaserede årsregnskab, har forvaltningsrevisionen fokus på, om forvaltningen af Region Midtjyllands anliggender er varetaget på en økonomisk forsvarlig måde og den juridisk-kritiske revision har fokus på at Region Midtjylland overholder de love, der har væsentlig betydning for regnskabsaflæggelsen.

Vi har i tilknytning til revisionen læst regnskabsberetningen.

Vores konklusion på den udførte revision meddeles dels ved revisionspåtegning på årsregnskabet for 2017, jf. afsnit 1.2 dels ved afgivelse af revisionsberetning.

1.1.1 Revisionsberetningens omfang

I henhold til Revisionsregulativ for Region Midtjylland afgives hermed beretning om udført revision vedrørende regnskabsaflæggelsen for 2017.

Revisionsberetningen giver en kort summarisk redegørelse for centrale forhold i revisionspåtegningen, hvilke revisionsarbejder der er udført, og om der på baggrund heraf har været anledning til at fremkomme med bemærkninger over for Regionsrådet, som tilsynsmyndighederne skal informeres om, jf. afsnit 1.4. I afsnit 1.5 anføres anbefalinger, som vi har fundet anledning til at meddele Regionsrådet.

1.2 Revisionspåtegning på årsrapport 2017

Ny revisionspåtegning

På grund af ændringer af revisorloven er revisionspåtegningen for 2017 ændret i forhold til 2016. Revisionspåtegningen skal nu indeholde en omtale af centrale forhold, jf. afsnit 1.3, samt angive, hvilket organ der har udpeget os, angive datoen for, hvornår vi blev valgt som revisor, og det tidsrum vi uden afbrydelser har varetaget opgaven. Vi har desuden i påtegningen bekræftet, at revisionspåtegningen er forenelig med revisionsberetningen og erklæret, at der ikke er udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i bekendtgørelse om kommunal og regional revision.

Vi vil forsyne årsregnskabet med en revisionspåtegning uden modifikationer, men med en fremhævelse af, at budgettal ikke har været underlagt revision.

Vores revisionspåtegning på årsregnskabet for 2017 er gengivet i nedenstående:

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Konklusion

Vi har revideret det omkostningsbaserede årsregnskab for Region Midtjylland for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017, omfattende siderne 56-76 i årsregnskabet for 2017, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance, pengestrømsopgørelse og noter med følgende hovedtal:

- ▶ Et overskud på 94 mio. kr.
- ▶ Aktiver i alt på 23.849 mio. kr.
- ▶ Egenkapital i alt på 6.649 mio. kr.

Årsregnskabet udarbejdes efter bestemmelserne i Økonomi- og Indenrigsministeriets "Budget- og regnskabssystem for regioner".

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, det vil sige udarbejdet i overensstemmelse med bestemmelserne i Økonomi- og Indenrigsministeriets "Budget- og regnskabssystem for regioner".

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision, de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. bestemmelserne i Økonomi- og Indenrigsministeriets "Budget- og regnskabssystem for regioner" samt Region Midtjyllands revisionsregulativ. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af Region Midtjylland i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af årsregnskabet for regnskabsåret 2017. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Materielle anlægsaktiver

Regionens samlede balancesum udgør 23,8 mia. kr. ved udgangen af 2017, hvoraf materielle anlægsaktiver udgør 19,9 mia. kr., svarende til ca. 84 % af balancesummen. Der foretages i disse år betydelige investeringer i udbygning af hospitaler, herunder kvalitetsfondsfinansierede projekter. I det udgiftsbaserede regnskab udgiftsføres materielle anlægsaktiver i takt med anskaffelsen, mens de i det omkostningsbaserede regnskab aktiveres i balancen og afskrives over den forventede brugstid. Processen vedrørende omarbejdelsen fra det udgiftsbaserede regnskab til det omkostningsbaserede regnskab, herunder indregning og afskrivning fra ibrugtagningstidspunkt af købte anlægsaktiver og behandling af finansielle leasingaktiver er vigtig i forhold til regnskabsaflæggelsen.

Ved revisionen har vi gennemgået og vurderet de forretningsgange og interne kontroller, der skal sikre, at der sker korrekt indregning af til- og afgang af materielle anlægsaktiver, herunder leasingaktiver, og afskrivninger fra ibrugtagningstidspunktet i henhold til Region Midtjyllands regnskabspraksis. Vi har desuden stikprøvevis gennemgået til- og afgang samt beregning af afskrivningerne.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Region Midtjylland har i oversigterne medtaget de af Regionsrådet godkendte og korrigerede budgettal for 2017. Disse budgettal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, det vil sige udarbejdet i overensstemmelse med bestemmelserne i Økonomi- og Indenrigsministeriets "Budget- og regnskabssystem for regioner". Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Region Midtjyllands evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere Region Midtjylland, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision, de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisionsetik, jf. bestemmelserne i Økonomi- og Indenrigsministeriets "Budget- og regnskabssystem for regioner" samt Region Midtjyllands revisionsregulativ, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision, de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisionsetik, jf. bestemmelserne i Økonomi- og Indenrigsministeriets "Budget- og regnskabssystem for regioner" samt Region Midtjyllands revisionsregulativ, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- ▶ Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- ▶ Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Region Midtjyllands interne kontrol.
- ▶ Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- ▶ Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om Region Midtjyllands evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Region Midtjylland ikke længere kan fortsætte driften.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsens regnskabsberetning

Ledelsen er ansvarlig for regnskabsberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsens regnskabsberetning, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsens regnskabsberetning (side 22-55).

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsens regnskabsberetning og i den forbindelse overveje, om ledelsens regnskabsberetning er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i ledelsens regnskabsberetning, skal vi rapportere om dette forhold.

Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.

Yderligere oplysninger krævet i henhold til "Bekendtgørelse om kommunal og regional revision"

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsberetning til Regionsrådet.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelse som omhandlet i bekendtgørelse om kommunal og regional revision.

Vi blev af Regionsrådet første gang valgt som revisor for Region Midtjylland ved dennes etablering 1. januar 2007 og har varetaget revisionen i en sammenhængende periode på 11 år frem til og med regnskabsåret 2017. Vi blev valgt i 2012 efter en udbudsrunde og igen senest efter en udbudsrunde i 2017, hvor vi fik forlænget revisionsaftalen for en 4-årig periode frem til og med regnskabsåret 2021.

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis; og at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik vores ansvar at udvælge relevante emner til såvel juridisk-kritisk revision som forvaltningsrevision. Ved juridisk-kritisk revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ved forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

1.3 Centrale forhold ved revisionen

Vi har i overensstemmelse med de internationale standarder om revision identificeret følgende centrale forhold, der efter vores vurdering er mest betydelige ved revision af årsregnskab 2017:

- ▶ Indregning af anlægsaktiver og afskrivninger, jf. afsnit 2.2.

I vores revisionspåtegning har vi i afsnittet om centrale forhold ved revisionen beskrevet, hvorfor området anses som et centralt forhold ved revisionen, og hvordan forholdet blev behandlet ved revisionen.

1.4 Revisionsbemærkninger i revisionsberetningen

I henhold til § 7 i Økonomi- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 185 af 19. februar 2015 om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. skal vi anføre bemærkninger i revisionsberetningen, hvis vi under revisionen konstaterer forhold, hvorom vi mener, at Regionsrådet og tilsynsmyndigheden skal informeres.

I henhold til Region Midtjyllands revisionsregulativ er revisionsbemærkninger f.eks. forhold omkring:

- ▶ Tvivl om lovmedholdelighed i beslutninger og dispositioner
- ▶ Væsentlige fejl i regnskabet eller bogføring, som ikke er berigtiget
- ▶ Væsentlige og tilbagevendende mangler ved forretningsgange og intern opfølgning/kontrol.

Vores revision af årsregnskabet for 2017 har ikke givet anledning til bemærkninger.

1.5 Anbefalinger i revisionsberetningen

I henhold til regionens revisionsregulativ gives anbefalinger i revisionsberetningen om forhold, som ikke har givet anledning til revisionsbemærkninger, men som er så væsentlige, at Regionsrådet bør orienteres herom.

Nedenfor er vist en oversigt over de anbefalinger, som revisionen har givet anledning til.

Anbefalinger

Nærværende beretning indeholder ingen nye anbefalinger.

For anbefalingerne i revisionsberetningen af 6. juni 2017 har regionen i 2017 iværksat en række tiltag, som dog først forventes at få fuld effekt fra 2018, hvorfor følgende anbefalinger fortsat er gældende:

- ▶ Regnskabsudarbejdelse, jf. afsnit 2.1
- ▶ Materielle anlægsaktiver og igangværende arbejder, jf. afsnit 2.2 og 2.2.4
- ▶ Løn og pensioner, jf. afsnit 6.4.
- ▶ Administrativ it-anvendelse, jf. afsnit 8.

For en nærmere beskrivelse af anbefalingerne henvises til de anførte afsnit.

I beretningen fra 2017 anbefalede vi, at Intern Controls opgaver i højere grad skulle fokusere på controlling af regnskabsudarbejdelsen og gennemførelse af tværgående undersøgelser af udgifter inden for forskningsprojekter m.v. Regionen har fastlagt, at opgaverne skal varetages af andre funktioner, hvorfor anbefalingen anses som afsluttet.

Vi har tidligere afgivet anbefaling vedrørende styrkelse af kontroller i forbindelse med indlæsning af digitale poster i økonomisystemet. Ultimo 2017 er der etableret supplerende kontroller på området, hvorfor vi anser anbefalingen som afsluttet.

2 Centrale forhold og andre væsentlige forhold

Vi har nedenfor anført vores kommentarer til centrale forhold og andre væsentlige forhold.

2.1 Regnskabsudarbejdelse

I henhold til Økonomi- og Indenrigsministeriets krav til regionernes regnskabsaflæggelse, udmøntet i "Budget- og regnskabssystem for regioner", skal Region Midtjyllands årsregnskab for 2017 aflægges efter omkostningsbaserede principper.

Omkostningsbaserede principper medfører, at transaktionerne driftsføres i takt med forbruget. Det betyder, at der blandt andet løbende skal hensættes til pensioner til tjenestemænd og optjente feriepenge, ligesom forbruget af regionens kapitalapparat skal omkostningsføres som afskrivninger over de enkelte aktivers forventede brugstid.

I Region Midtjylland har den løbende økonomistyring og økonomirapportering for 2017 i lighed med tidligere været baseret på udgiftsbaserede principper.

Ved revisionen har vi efterprøvet omarbejdelsen fra det udgiftsbaserede til det omkostningsbaserede årsregnskab, herunder at resultatopgørelse og balance er i overensstemmelse med bogføringen.

Vi har endvidere påset, at regnskabsrapporteringen for de enkelte regionshospitaller og institutioner m.v. er korrekt indarbejdet i årsrapporten for 2017. I regnskabsrapporterne har regionshospitallerne og institutionerne redegjort for væsentlige afvigelser mellem det realiserede resultat og det korrigerede budget for 2017.

Ved revisionen har vi bemærket, at processerne omkring omarbejdelsen til det omkostningsbaserede årsregnskab på udvalgte områder kan styrkes, f.eks. omkring behandling af finansiel leasing, anlægsaktiver og afskrivninger.

Revisionen har givet anledning til følgende anbefaling:

Anbefaling

Vi er bekendt med, at regionen har iværksat en række initiativer med henblik på at sikre tilstrækkelig kvalitet omkring udarbejdelse af det omkostningsbaserede årsregnskab, herunder kontroller og opfølgning m.v.

Initiativerne har ikke haft fuld effekt for 2017.

Vi anbefaler derfor fortsat fokus på processer, aktiviteter og controlling i tilknytning til udarbejdelsen af det omkostningsbaserede regnskab.

2.2 Materielle anlægsaktiver - centralt forhold

Materielle anlægsaktiver, inkl. finansielt leasede anlægsaktiver, udgør pr. 31. december 2017 i alt 19.885 mio. kr. mod 18.215 mio. kr. pr. 31. december 2016. Ændringen i værdien af de materielle anlægsaktiver kan specificeres således:

mio. kr.	2017	2016
Værdi 1. januar	18.215	16.573
Årets investeringer, netto	2.720	2.549
Årets af- og nedskrivninger	-1.050	-907
Værdi 31. december	19.885	18.215

Af den samlede tilgang på 2.720 mio. kr. indgår årets investeringer i kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier 1.483 mio. kr.

Første fase af Det nye Universitetssygehus i Skejby (DNU) på 2,9 mia. kr. er ibrugtaget i 2017, og der er indregnet afskrivninger fra 2017. Som modpost til afskrivninger på kvalitetsfondsfinansierede byggerier indtægtsføres et beløb svarende til de modtagne kvalitetsfondsmidler til reduktion af "donationer", der henstår på egenkapitalen.

Materielle anlægsaktiver udgør 84 % af balancesummen på 23,8 mia. kr. Der foretages i disse år betydelige investeringer i udbygning af hospitaler, herunder kvalitetsfondsfinansierede projekter. I det udgiftsbaserede regnskab udgiftsføres materielle anlægsaktiver i takt med anskaffelsen, mens de i det omkostningsbaserede regnskab aktiveres i balancen og afskrives over den forventede brugstid. Processen vedrørende omarbejdelsen fra det udgiftsbaserede regnskab til det omkostningsbaserede, herunder indregning og afskrivning fra ibrugtagningstidspunkt af købte anlægsaktiver og behandling af finansielle leasingaktiver, er vigtig i forhold til regnskabsaflæggelsen.

Som følge heraf har vi anset dette område som et centralt forhold ved revisionen, jf. omtalen i afsnit 1.3.

Ved revisionen har vi gennemgået og vurderet de forretningsgange og interne kontroller, der skal sikre, at der sker korrekt indregning af til- og afgang af materielle anlægsaktiver, herunder leasingaktiver og afskrivninger fra ibrugtagningstidspunktet i henhold til regionens regnskabspraksis. Vi har desuden stikprøvevis gennemgået til- og afgang samt beregning af afskrivningerne.

Vi har konstateret, at processen for regnskabsmæssig behandling af finansielt leasede anlægsaktiver, der midlertidigt indregnes på egenkapitalen og efterfølgende fra ibrugtagningstidspunktet overføres til anlægsaktiver og påbegyndes afskrevet, ikke fuldt ud er efterlevet.

Revisionen har givet anledning til følgende anbefaling:

Anbefaling

Vi anbefaler, at regionen sikrer korrekt regnskabsmæssig behandling af finansielt leasede aktiver, herunder processen omkring den midlertidige bogføring på egenkapitalen af finansielle leasingaktiver og efterfølgende overførsel ved ibrugtagning og opgørelse af afskrivninger.

2.2.1 Salg af hospitaler

Betalingsforpligtelse vedrørende modtaget momsrefusion

Regionen har i de seneste år afhændet flere hospitaler. Ved afhændelse af hospitaler påhviler der i henhold til momsrefusionsbekendtgørelsen en betalingsforpligtelse vedrørende modtaget momsrefusion på anlægstilgang fra 5 år før afhændelsen.

I tilknytning til aflæggelse af årsregnskabet for 2017 har Koncernøkonomi estimeret en tilbagebetalingsforpligtelse på 105 mio. kr. Beløbet er indregnet og omkostningsført i årsregnskabet for 2017.

Efter færdiggørelse af årsregnskabet har Koncernøkonomi udarbejdet en detaljeret opgørelse vedrørende tilbagebetalingsforpligtelsen af moms, der viser en faktisk tilbagebetalingsforpligtelse på 62,5 mio. kr. Beløbet er afregnet til Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Det er vores vurdering, at den faktiske betalingsforpligtelse regnskabsmæssigt skal fordeles over perioden frem til den endelige overdragelse i lighed med af- og nedskrivninger på de solgte ejendomme. Dette ville medføre en reduktion af omkostningen med 75 mio. kr. i 2017. Forholdet indgår i opgørelsen i afsnit 10.2 om ikke korrigerede forhold.

2.2.2 Nedskrivninger i forbindelse med salg af ejendomme

I forbindelse med indgåelse af endelige salgsaftaler på solgte hospitaler er der i 2017 foretaget yderligere nedskrivning af værdien med 30 mio. kr.

2.2.3 Salg af institutioner

Der er i 2017 solgt institutioner, hvor hele salgssummen i stedet for avancen på de solgte ejendomme er indregnet i resultatopgørelsen. Resultatet burde derfor være reduceret med 23,0 mio. kr. Forholdet indgår i opgørelsen i afsnit 10.2 om ikke korrigerede forhold.

2.2.4 Anlæg under udførelse

De materielle anlægsaktiver under udførelse udgør pr. 31. december 2017 i alt 7.994 mio. kr., hvoraf 6.670 mio. kr. vedrører de kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier.

Regionen har i 2017 igangsat en proces for løbende opfølgning på anlægsprojekter, der ikke er kvalitetsfondsfinansierede, og afslutningen heraf, herunder opgørelse af de regnskabsmæssige værdier. Der er desuden taget initiativer til forbedring af den generelle anlægsstyring og budgetopfølgning. De iværksatte tiltag vil først få effekt fra 2018.

Vi har ved revisionen foretaget en overordnet gennemgang af igangværende anlægsarbejder med henblik på at vurdere, om der foretages aktivering og påbegyndelse af afskrivninger på anlægsprojekterne fra ibrugtagningstidspunktet.

Pr. 31. december 2017 har vi identificeret en række projekter med en samlet værdi på ca. 400 mio. kr., som har været opført som igangværende i flere år. Vi anbefaler, at der foretages særskilt gennemgang og vurdering af færdiggørelsen.

Vi anslår, at de samlede afskrivninger skulle have været forøget med omkring 35 mio. kr., såfremt de ibrugtagne projekter var aktiveret i 2017. Forholdet indgår i opgørelsen i afsnit 10.2 om ikke korrigerede forhold.

Anbefaling

Vi anbefaler, at der løbende foretages gennemgang og opfølgning på anlægsområdet, der sikrer, at regionens regnskabspraksis følges.

2.3 Kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier

De samlede projektudgifter til regionens tre kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier kan pr. 31. december 2017 specificeres således (PL 2017):

mia. kr.	Tilsagns- ramme (PL 2017)	Projekt- udgifter ultimo 2017
Det Nye Universitetshospital, Skejby	7,3	6,8
Om- og tilbygning af Regionshospitalet Viborg	1,3	0,9
Det Nye Hospital i Vest, Gødstrup	3,7	1,8
	12,3	9,5

Økonomaftalen for 2017 medførte, at den samlede ramme for kvalitetsfondsprojekterne for 2017 blev mindre end regionens udgiftsniveauer for 2017, der var meddelt til Sundheds- og Ældreministeriet.

De kvalitetsfondsfinansierede projekter er et revisionsmæssigt fokusområde vurderet både ud fra væsentlighed og risiko i forhold til regionens forvaltning af projekterne. Regionen udarbejder til Regionsråd og Sundheds- og Ældreministeriet løbende kvartalsrapporter, som vi har forsynet med revisorerklæringer.

Det er fortsat vores vurdering, at Regionsrådet bliver orienteret om og involveret i væsentlige udfordringer/afvigelser i de respektive projekter.

2.3.1 Sammenfattende om kvalitetsfondsprojekter

Vores erklæringer på kvartalsrapporter i 2017 og på kvartalsrapporten for 1. kvartal 2018 er afgivet uden forbehold, men med fremhævelser, hvor vi henleder opmærksomheden på udvalgte, væsentlige forhold, herunder om økonomiske og tidsmæssige udfordringer i projekterne.

For DNV-projektet og RHV-projektet skal følgende fremhæves:

DNV-projektet

I 2017 har der været udfordringer i projektet i forhold til tidsplaner, samarbejde mellem byggepladsens parter, fremdrift i delprojekter på kritisk vej (indbyrdes afhængighed) og projektets samlede økonomi, som er presset på grund af de nævnte forhold. De nævnte forhold er fortsat i 1. kvartal af 2018, og risikobilledet er skærpet, blandt andet som følge af flere krav om forlænget byggetid og andre krav mod bygherren. Det kan ikke udelukkes, at der senere i tidsforløbet vil blive rejst yderligere krav, som følge af udfordringerne omkring en fælles tidsplan. Hertil kommer, at den realiserede fremdrift ikke følger den planlagte fremdrift.

Det samlede reservebehov er opgjort til 141,7 mio. kr. (PL 2018), der i betydelig grad er baseret på skøn. De centrale reserver udgør 83,5 mio. kr. (PL 2018). Der mangler således reserver for 58,2 mio. kr.

Projektsekretariatet arbejder på at skabe overblik over de økonomiske konsekvenser og finde nødvendige besparelser i projektet med henblik på at skabe tilstrækkelig økonomi og reserver til gennemførelse af den resterende del af byggeriet.

RHV-projektet

Akutcenteret er fortsat tidsmæssigt og økonomisk udfordret. Ultimo 2017 blev der vedtaget en ny tidsplan, der betød, at afleveringstidspunktet for Akutcenteret blev udskudt 4 måneder til 31. august 2018. Byggeledelsen har vurderet, at der er risiko for yderligere forsinkelser i byggeriet. Projektafdelingen er i gang med et udredningsarbejde, der skal afdække omfanget af den yderligere forsinkelse, herunder den tilhørende økonomiske konsekvens.

I løbet af 2017 er merforbrug på Akutcenteret finansieret dels via projektets reserver dels via besparelser i Ombygningsprojektet.

For 1. kvartal 2018 er der opgjort et foreløbigt merforbrug på Akutcenteret på 21,9 mio. kr., som blandt andet planlægges finansieret med yderligere besparelser på 14,3 mio. kr. vedrørende Ombygningsprojektet. Opgørelsen er behæftet med betydelig usikkerhed.

Såfremt de estimerede merudgifter øges, vil det medføre yderligere reduktion af Ombygningsprojektet.

En vurdering af en yderligere forsinkelse af Akutcenteret samt de økonomiske konsekvenser heraf, herunder eventuelle nye krav fra entreprenører, konsekvenser for Ombygningsprojektet og sammenhæng til tilsagnet, bør foretages i forbindelse med udredningsarbejdet.

3 Revision af årsregnskabet for 2017

3.1 Risikovurdering

Med henblik på at opdatere vores forståelse af Region Midtjylland og dens omgivelser samt vurdere risici for væsentlige fejl i forvaltningen og regnskabsaflæggelsen har vi ajourført vores informationer om og beskrivelser af regionen, herunder:

- ▶ Mål, strategier samt ledelses- og styringsgrundlag
- ▶ Økonomisk og likviditetsmæssig status
- ▶ Organisation, herunder ledelsesovervågning, funktionsadskillelse, kompetencefordeling og retningslinjer på væsentlige områder
- ▶ Forretningsgange og interne kontroller
- ▶ Regnskabssystemer m.v. og den anvendte regnskabspraksis
- ▶ It-anvendelsen.

Som revisorer har vi pligt til med professionel skepsis at overveje muligheden for besvigelser og fejl ved revisionen af årsregnskabet. Revisionen tilrettelægges derfor bl.a. med henblik på at afdække væsentlige fejl som følge af besvigelser. Forekommer der besvigelser, er der forøget risiko for, at årsregnskabet indeholder væsentlig fejlinformation, idet besvigelser sædvanligvis tilsløres eller holdes skjult.

3.2 Revisionsstrategi og -plan

Vi har fastlagt den overordnede revisionsstrategi og -plan for 2017 på baggrund af regionens revisionsregulativ og baseret på en vurdering af risici for væsentlige fejl og mangler i årsregnskabet.

3.2.1 Revisionsstrategi

Revisionsstrategien fastlægger overordnet revisionens omfang, tidsmæssige placering og retning. Revisionsstrategien skal sikre, at revisionen fokuseres mod de væsentligste og mest risikofyldte økonomiske og administrative områder af betydning for årsregnskabet.

Med henblik på at udføre en effektiv revision har vi valgt at basere hovedvægten af vores revision på *kontrolbaseret revision*, hvor vi vurderer og ved stikprøver tester de af ledelsen etablerede registreringssystemer, forretningsgange og interne kontroller samt deres sammenhæng til regnskabsposter, noter og øvrige krævede oplysninger m.v.

Herudover er der i fornødent omfang foretaget *substansbaseret revision*, hvor vi tester poster i resultatopgørelse, balance, pengestrømsopgørelse, noter og andre krævede oplysninger m.v. til ekstern og anden dokumentation samt udfører regnskabsanalytisk revision.

3.2.2 Revisionsplan

På baggrund af den overordnede revisionsstrategi har vi udarbejdet en revisionsplan med henblik på effektivt at reducere revisionsrisikoen til et acceptabelt lavt niveau. I revisionsplanen er arten, den tidsmæssige placering og omfanget af den revision, der planlægges udført, fastlagt. Der henvises til bilag 1, hvor planen er vist i detaljeret form.

Ved udførelsen af revisionen foretager vi løbende en vurdering af, om udførelsen af Regionsrådets og forretningsudvalgets beslutninger og den øvrige forvaltning af Region Midtjyllands anliggender er varetaget på en økonomisk forsvarlig måde. Endvidere omfatter den løbende forvaltningsrevision en vurdering af de implementerede administrative forretningsgange og kontrolprocesser.

Revisionen har til formål at undersøge og vurdere, om regionens rapporteringssystemer, forretningsgange og interne kontroller fungerer forsvarligt.

Formålet er at påse, hvorvidt der forefindes korrekte, valide og rettidige regnskabsregistreringer som grundlag for regnskabsaflæggelsen, samt om der udvises det fornødne økonomiske rationale, det vil sige, at der ved forvaltningen er foretaget skyldigt økonomisk hensyn i bred forstand.

Revisionen har fokuseret på forretningsgange og interne kontroller, hvor der er en risiko for væsentlige fejl og mangler i årsrapporten.

Vores revision har fokuseret på vurdering af forretningsgange samt test af interne kontroller inden for følgende udvalgte betalingsstrømme og tværgående nøgleprocesser:

- ▶ Proces for udarbejdelse af årsregnskabet for 2017 og sammenhæng til økonomisystemet
- ▶ Proces for administration af medarbejdere, beregning af løn, pension m.v.
- ▶ Indkøb af varer og tjenesteydelser, herunder anvisning af betalinger
- ▶ Balancen, herunder ledelsestilsyn
- ▶ Kommunale takstbetalinger vedrørende social- og specialundervisningsområdet
- ▶ Aktivitetsafhængige indtægter på regionshospitalet
- ▶ Nære sundhedstilbud (sygesikring og tilskudsmedicin)
- ▶ Administrativ it-anvendelse.

Vores revision af forretningsgange og interne kontroller understøtter, at de af ledelsen etablerede væsentlige forretningsgange og interne kontroller samt regnskabs- og informationssystemer som helhed giver et forsvarligt grundlag for udarbejdelse af årsregnskabet.

4 Rapportering om gennemført juridisk kritisk revision og forvaltningsrevision

Fra januar 2017 er der indført nye standarder for offentlig revision (SOR), der præciserer god offentlig revisions-skik i henhold til rigsrevisorloven og lever op til de internationale accepterede principper for offentlig revision.

Standarderne, der er udarbejdet af Rigsrevisionen og Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR), samler kravene til revisor og sikrer, at offentlig revision udføres i henhold til grundlæggende revisions-faglige principper på en ensartet måde. Standarderne udmønter god offentlig revisions-skik og stiller mere præcise krav til finansiel, juridisk-kritisk og forvaltningsrevision.

Vores revisionsopgave i Region Midtjylland er omfattet af SOR nr. 6 og nr. 7 og vil derfor bestå af:

- ▶ en finansiel revision af regnskabet hvert år
- ▶ et antal juridisk-kritiske revisioner i løbet af en femårig periode (turnus)
- ▶ et antal forvaltningsrevisioner i løbet af en femårig periode (turnus)
- ▶ et antal årlige juridisk-kritiske revisioner
- ▶ et antal årlige forvaltningsrevisioner.

Vi udformer konklusioner om de mest betydelige emner inden for forvaltningsrevision og juridisk-kritisk revision inden for de normerede områder i SOR 6 og 7.

4.1 Juridisk-kritisk revision

Det overordnede formål med juridisk-kritisk revision er at vurdere lovmedholdeligheden i bred forstand.

Som en integreret del af revisionen har vi blandt andet vurderet, hvorvidt Regionsrådets beslutninger vedrørende økonomiske dispositioner er i overensstemmelse med lovgivningen og sædvanlig praksis.

Den juridisk-kritiske revision har taget udgangspunkt i regionens generelle kontrolmiljø og organisatoriske kompetencer på de forskellige områder, men er herudover en integreret del af den finansielle revision.

Den årlige juridisk-kritiske revision i 2017 har bl.a. omfattet en vurdering af:

- ▶ Overholdelse af budgetlov, jf. afsnit 4.1.1
- ▶ Korrekt placering af direkte henførbare udgifter og indtægter i de tre finansieringskredsløb samt fordeling af fællesudgifter og renter til de 3 finansieringskredsløb, jf. afsnit 4.1.2
- ▶ Lånoptagelse, herunder hvorvidt der foreligger godkendelse fra Økonomi- og Indenrigsministeriet for optagelse af nye lån, samt at der foreligger opgørelser over forbrug inden for hver af de respektive godkendelser, jf. afsnit 4.1.3
- ▶ Anbringelsesregler, herunder løbende overholdelse af kassekreditreglen, jf. afsnit 4.1.3
- ▶ Overholdelse af bevillinger og afgrænsning af tilladte aktiviteter, herunder en analyse af, hvorvidt der på de fastlagte bevillingsniveauer har været afholdt beløb udover de meddelte bevillinger, jf. afsnit 4.1.4
- ▶ Moms- og afgifter og håndtering i overensstemmelse med reglerne herfor, jf. afsnit 4.1.5
- ▶ Afsluttede anlægsinvesteringer, der overstiger 10 mio. kr., og deres overensstemmelse med bevillinger, jf. afsnit 9.1
- ▶ Regionens fortsatte aktiebesiddelser, som i lighed med tidligere år ikke er tilladt ifølge "lov om regioner". Region Midtjylland er opmærksom herpå og arbejder løbende på at afhænde aktiebesiddelserne
- ▶ Overholdelse af overenskomster, lokalaftaler og regler for udbetaling af løn
- ▶ Udbetaling af lønninger og vederlag til Regionsrådet og direktionen og overensstemmelse med reglerne herfor
- ▶ Overholdelse af bevillingsmæssige forhold vedrørende kvartalsrapportering på kvalitetsfundsprojekter.

4.1.1 Region Midtjyllands overholdelse af budgetloven

Budgetloven betyder, at regionerne bliver økonomisk sanktioneret, hvis regionernes samlede regnskabsmæssige nettoudgifter overstiger de vedtagne budgetter for nettodriftsudgifter for henholdsvis Sundhedsområdet og Regional Udvikling.

Af årsrapporten side 23 fremgår, at regionens nettodriftsudgifter ekskl. andel af renter for 2017 på Sundhedsområdet har udgjort 23.394,5 mio. kr. mod korrigeret budget for 2017 på 23.457,0 mio. kr., opgjort i overensstemmelse med økonomiaftalen.

Regionen har således overholdt økonomiaftalen og budgetloven på Sundhedsområdet.

Tilsvarende har regionen overholdt økonomiaftalen og budgetloven vedrørende Regional Udvikling, hvor de realiserede driftsudgifter for 2017 før renter udgør 623,3 mio. kr. mod korrigeret budget på 624,0 mio. kr.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

4.1.2 Finansieringskredsløb

Regionens økonomi består af de tre særskilte finansieringsområder:

- ▶ Sundhedsområdet
- ▶ Drift af institutioner på social- og specialundervisningsområdet
- ▶ Regional Udvikling.

Udgifter til lønninger, køb af varer og tjenesteydelser m.m. henføres som udgangspunkt direkte til de respektive finansieringsområder. Indtægter i form af bloktilskud fra Staten, grund- og udviklingsbidrag fra kommunerne samt aktivitetsbestemte tilskud fra såvel Staten som kommunerne henføres ligeledes direkte til de respektive finansieringsområder.

Vi har foretaget en gennemgang af, hvorvidt fordelingen af udgifterne til fælles formål og administration er foretaget i overensstemmelse med bestemmelserne i Økonomi- og Indenrigsministeriets "Budget- og regnskabssystem for regioner".

Endvidere har vi påset, at fordelingen af renter er foretaget i overensstemmelse med bestemmelserne i "Budget- og regnskabssystem for regioner", ligesom vi har påset, at den anvendte rentesats til intern forrentning er fastsat i overensstemmelse med ministeriets bestemmelser.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

4.1.3 Årets lånoptagelse

Region Midtjyllands lånoptagelse udgør i 2017 i alt 417,3 mio. kr., mens afdrag udgør 333,5 mio. kr. Af den samlede lånoptagelse udgør 226,4 mio. kr. lån vedrørende kvalitetsfondsprojekter.

Vi har påset, at der foreligger godkendelser fra Økonomi- og Indenrigsministeriet til lånoptagelsen, ligesom vi har påset, at lånoptagelsen er anvendt til de meddelte formål.

I forbindelse med vores revision har vi endvidere påset, at regionen har overholdt den særlige kassekreditregel, jf. lånebekendtgørelsen.

Som det er anført i årsrapporten for 2017, side 27, er den gennemsnitlige likviditet pr. indbygger opgjort til 1.406 kr., hvilket overstiger 1.000 kr., som er grænsen for, hvornår en region - ifølge budgetloven - skønnes at have alvorlige økonomiske vanskeligheder.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

4.1.4 Sammenholdelse af regnskab med bevillinger

Som led i vores revision af årsrapporten for 2017 har vi undersøgt, om de budgettal, der indgår i årsrapporten for 2017, er i overensstemmelse med de bevillinger, som er givet af Regionsrådet.

Dernæst har vi stikprøvevis undersøgt, om regnskabets udgifter og indtægter har hjemmel i de vedtagne bevillinger, og om de er i overensstemmelse med regionens målsætninger, gældende love og bestemmelser samt indgåede kontrakter m.v.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

4.1.5 Moms og afgifter

Regionen har i 2017 fortsat de seneste års tilpasning af sine moms- og energiafgiftsmæssige registreringer over for SKAT og har i forbindelse hermed opnået tilbagebetaling af energiafgifter.

De gennemførte tilpasninger betyder forskydninger i afregning af moms mellem SKAT og Økonomi- og Indenrigsministeriet. Region Midtjylland har for 2017 opgjort et foreløbigt momsfradrag til refusion fra SKAT. Beløbet er opgjort på grundlag af skønnede momsfradragsprocenter for 2017. Regionen afventer SKATs stillingtagen til momsfradragsprocenter, hvorefter der vil blive udarbejdet en endelig opgørelse. Den afledte regulering overfor Økonomi- og Indenrigsministeriet vil blive opgjort samtidig.

I vores afgivne erklæring på saldoopgørelsen for 2017 til Økonomi- og Indenrigsministeriet har vi fremhævet ovennævnte forhold.

Regulering af moms over for SKAT og den modsatrettede regulering af momsfusion over for Økonomi- og Indenrigsministeriet vurderes ikke at have økonomisk betydning for Region Midtjylland og Staten.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

4.1.6 Juridisk kritisk revision - varekøb (5 årig turnus)

I forbindelse med revisionen for 2017 har vi udvalgt varekøb som særskilt revisionsområde. Revisionen har omfattet udvalgte tværgående processer samt indkøb på Hospitalsapoteket.

Revisionen har omfattet vurdering af følgende specifikke områder:

- ▶ Vi har påset, at der findes officiel indkøbs- og udbudspolitik for Region Midtjylland
- ▶ For udvalgte køb har vi testet, om der er indgået indkøbsaftaler med leverandører i henhold til regionens retningslinjer herfor
- ▶ For anlægsprojekter har vi stikprøvevis testet, om der er afholdt udbud i henhold til regionens udbudspolitik
- ▶ Vi har gennemgået Hospitalsapotekets procedurer for indgåelse af indkøbsaftaler og køb, herunder køb der ikke foretages via Amgros I/S.

Revisionen skal desuden ses i sammenhæng med den årlige vurdering af regionens overholdelse af bevillinger.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

4.2 Løbende forvaltningsrevision

Det overordnede mål med forvaltningsrevisionen er at vurdere, hvorvidt der ved forvaltningen af regionens midler er taget skyldigt økonomisk hensyn i bred forstand (sparsommelighed-produktivitet-effektivitet).

Som en integreret del af den finansielle revision har vi løbende vurderet, hvorvidt udførelsen af Regionsrådets og forretningsudvalgets beslutninger samt den øvrige forvaltning af Region Midtjyllands anliggender er varetaget på en økonomisk forsvarlig måde.

En væsentlig forudsætning for en økonomisk forsvarlig forvaltning er, at regionen har implementeret hensigtsmæssige administrative forretningsgange og kontrolprocesser, der matcher de specifikke forhold, som gælder for regionen.

Den løbende forvaltningsrevision i 2017 har omfattet vurdering og opfølgning på de af Region Midtjylland implementerede administrative forretningsgange og kontrolprocesser.

Vores løbende forvaltningsrevision i 2017 har blandt andet omfattet vurdering af:

- ▶ Økonomiopfølgning og -rapportering, herunder vurdering af forretningsgange, interne kontroller og rapportering vedrørende bevillingskontroller
- ▶ Kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier, jf. afsnit 2.3
- ▶ Arbejde udført af Intern Kontrol
- ▶ Udnyttelsesgraden af regionens institutionstilbud
- ▶ Indgåelse og overholdelse af betalingsaftaler med kommuner vedrørende anvendelse af institutions-tilbud på social- og specialundervisningsområdet
- ▶ Forretningsgange vedrørende placering af likvide beholdninger, herunder efterlevelse af finansiel politik i relation til anvendelse af finansielle instrumenter
- ▶ Forretningsgang for systemmæssig sikring af udnyttelse af kredittider i forbindelse med betaling af kreditorer
- ▶ Forretningsgang for opfølgning på inddrivelse af tilgodehavender
- ▶ Analyse og stikprøvevis gennemgang af udbetalinger i 2017 til medarbejdere med særlige rettigheder i de centrale administrative systemer.

4.2.1 Forvaltningsrevision - varekøb (5 årig turnus)

I forbindelse med revisionen for 2017 har vi udvalgt varekøb til særskilt revisionsområde. Revisionen har omfattet udvalgte tværgående processer og indkøb på Hospitalsapoteket. Ved gennemgangen har vi haft fokus på, at der er tilrettelagt et styringsgrundlag, der sikrer, at der bliver udvist skyldige økonomiske hensyn.

Det samlede køb af varer og tjenesteydelser udgør 9.718 mio. kr., hvoraf Hospitalsapotekets andel udgør 2.067 mio. kr. (2016: 1,9 mia. kr.).

Som led i forvaltningsrevisionen af varekøb har vi:

- ▶ Gennemgået regionens overordnede retningslinjer for indkøb, herunder beslutnings- og godkendelsesprocedurer, krav til udbud, indkøbsaftaler m.v. I tilknytning hertil har vi gennemgået regionens kasse- og regnskabsregulativ med særlig fokus på afsnittene vedrørende indkøb og fakturabehandling, herunder varemottagelse, attestasjon og anvisning.
- ▶ For udvalgte køb testet, om der har været afholdt udbud og indgået indkøbsaftaler med leverandører i henhold til regionens retningslinjer herfor.
- ▶ Gennemgået regionens seneste statusnotet vedrørende omfang af indkøb og forbrug, der er foretaget gennem det regionale indkøbs- og logistikmodul RM Indkøb (ILM). Regionen har opgjort, at indkøb og forbrug, der er foretaget gennem ILM i 2017, udgør 55 % (2016: 52 %) af de samlede indkøb i regionen på ca. 1,7 mia. kr., når der ses bort fra indkøb af medicin, brændsel og drivmidler samt jord og bygninger. Vi har stikprøvevist testet oplysningerne til bogføringen.
- ▶ Testet, at der er kontroller, der sikrer effektiv funktionsadskillelse i ØS-Indsigt i forhold til attestasjon og anvisning af bilag.
- ▶ Testet, at der er kontroller, der sikrer at medarbejdere, der tildeles adgang til at anvise leverandørbetalinger, bliver godkendt i henhold til gældende retningslinjer.
- ▶ Vi har foretaget en overordnet dataanalyse af indkøbstransaktioner med henblik på at identificere væsentlige, usædvanlige køb.
- ▶ Vi har på udvalgte enheder påset, at der løbende sker budgetopfølgning.
- ▶ På Hospitalsapoteket har vi foretaget gennemgang af kontroller, herunder dækningsbidragsanalyser, kvartalsvise monitoreringer af licitationspriser for de største indkøb af præparater, budgetopfølgning og årsagsforklaringer på forbruget af de væsentligste lægemidler.

Hospitalsapoteket bør genindføre den løbende udarbejdelse og gennemgang af dækningsbidragsanalyser, samt øge antallet af præparater, der omfattes af den kvartalsvise monitorering af licitationspriser.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

4.3 Udvidet forvaltningsrevision

I Region Midtjyllands revisionsregulativ er det forudsat, at der kan udføres udvidet forvaltningsrevision, som er planlagte målrettede undersøgelser af områder og forhold, som har væsentlig økonomisk betydning.

Vi har ikke i 2017 gennemført udvidede forvaltningsrevisionsopgaver.

5 Kommentarer til årsregnskab 2017

5.1 Regnskabet som helhed

Region Midtjyllands årsregnskab for 2017 aflægges som anført ovenfor efter omkostningsbaserede principper.

I forbindelse med udarbejdelse af årsregnskabet for 2017 har regionen udarbejdet omregningstabeller m.v. med henblik på at sikre en korrekt sammenhæng mellem bevillinger, den interne udgiftsbaserede økonomirapportering og regionens omkostningsbaserede årsrapport.

5.1.1 Formkrav til regnskabsaflæggelse m.v.

Årsrapporten for 2017 for Region Midtjylland er udarbejdet i henhold til Økonomi- og Indenrigsministeriets krav til regnskabsaflæggelsen. Disse krav omfatter bl.a. beskrivelse af anvendt regnskabspraksis samt anvendelse af en række obligatoriske bilag, oversigter og redegørelser.

Vi har påset, at bestemmelsernes formkrav til regnskabsaflægningen er opfyldt.

6 Kommentarer til resultatopgørelsen

I det efterfølgende har vi givet enkelte kommentarer til vores revision af resultatopgørelsen for 2017. En nærmere gennemgang af årets resultat og årsager til budgetafvigelser fremgår af regionens bemærkninger til årsrapporten, hvortil vi henviser.

6.1 Finansierings- og driftsindtægter

6.1.1 Finansieringsindtægter, Sundhedsområdet og Regional Udvikling

Finansieringsindtægterne er specificeret i resultatopgørelsen i årsregnskabet for 2017.

Faste tilskud og bidrag

Bloktilskud fra Staten og grund- og udviklingsbidrag fra kommunerne udgør i alt 21.005 mio. kr. mod 19.892 mio. kr. i 2016, svarende til en stigning på 5,6 %.

I tilknytning til vores revision har vi påset, at disse bloktilskud og grund- og udviklingsbidrag er rigtigt modtaget og registreret for 2017.

Aktivitetsafhængige tilskud fra Staten og kommunerne

De aktivitetsbestemte tilskud fra Stat og kommuner vedrørende det somatiske område og behandlingspsykiatrien udgør i 2017 i alt 3.970 mio. kr. (2016: 4,6 mia. kr.).

De aktivitetsbestemte tilskud fra Staten og kommunerne er baseret på oplysninger om aktiviteter på de enkelte hospitaler m.v. i regionen, der er indberettet til landspatientregistret (LPR). På baggrund heraf foretager Sundhedsdatastyrelsen beregning og afregning af den kommunale medfinansiering og meraktivitet i forhold til Statens puljer.

Revisionen i forbindelse med regnskabsaflægningen har omfattet afstemning af de indtægtsførte aktivitetsbestemte tilskud til modtagne afregninger fra Sundhedsdatastyrelsen.

Regionen har oplyst, at manglende registreringer, inkl. korrektioner af fejl, inden fristens udløb den 10. april 2018, anslås til 0,8 mio. kr. Dette har ikke betydning for regionens aktivitetsafhængige tilskud fra Staten og kommunerne, da regionen har udnyttet den statslige pulje samt kommunale medfinansiering fuldt ud for 2017.

Revisionen af området har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

6.1.2 Driftsindtægter, Sundhedsområdet

Driftsindtægter på Sundhedsområdet udgør 2.236,9 mio. kr. (2016: 2,2 mia. kr.).

Driftsindtægterne vedrører primært hospitalernes indtægter for levering af højt specialiserede ydelser samt basisydelser til borgere fra andre regioner (1.153,0 mio. kr.), salg af produkter og ydelser og løn-tilskud m.v.

Vores revision af området har bl.a. omfattet vurdering af de interne kontroller i forbindelse med afregning af de mellemregionale ydelser samt analyse og stikprøvevis gennemgang af væsentlige posteringer.

Revisionen af området har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

6.2 Socialområdet

6.2.1 Opkrævning hos kommuner for anvendelse af institutionspladser m.v.

Kommunernes betaling for anvendelse af regionens institutionstilbud m.m. udgør i regnskabsåret 2017 i alt 1.133,0 mio. kr. mod 1.149,2 mio. kr. i 2016.

Indtægterne opkræves i henhold til rammeaftalen med kommunerne. Opkrævning sker centralt via et afregningssystem på baggrund af institutionernes indberetninger om kommunernes anvendelse af institutionspladser m.m.

Vi har foretaget revision af forretningsgange og interne kontroller omkring opkrævning for kommunernes anvendelse af regionens udbud af institutionspladser på det sociale område.

Revisionen har omfattet en vurdering af de centralt etablerede forretningsgange og interne kontroller omkring faktureringen af takster for kommunernes anvendelse af regionens institutionstilbud m.m., herunder udarbejdelsen af belægningsstatistikker. Revisionen har endvidere omfattet en vurdering af, hvorvidt opkrævningen sker rettidigt.

I forbindelse med den afsluttende revision af årsregnskabet har vi påset, at der er sammenhæng mellem de ifølge afregningssystemet foretagne opkrævninger og de i årsregnskabet indgåede beløb.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

6.3 Regional Udvikling

Det omkostningsbaserede resultat for Regional Udvikling for 2017 udgør et overskud på 2,4 mio. kr. Egenkapitalen pr. 31. december 2017 er negativ med 249,3 mio. kr., hvilket især kan henføres til tidligere års omkostninger til spormodernisering og regionens akkumulerede andel af kapitalindskud til anlæg af Aarhus Letbane, som ikke skal aktiveres. Regional Udvikling følger den udarbejdede plan om udvikling af den væsentligste del af den negative egenkapital.

Pr. 31. december 2017 udgør de hensatte forpligtelser i Regional Udvikling vedrørende tidligere meddelte projekttilsagn inden for erhvervsudvikling, uddannelse og kultur, der endnu ikke er udbetalt, 305,2 mio. kr. (2016: 264,9 mio. kr.).

Udover den revision, der udføres på tværs af regionens driftsenheder af lønninger, indkøb af varer og tjenesteydelser, it-anvendelse, administration omkring balancekonti m.m., har vi som led i vores revision foretaget en overordnet gennemgang af procedurerne for budgetopfølgning m.v.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

6.4 Løn og pensioner

Regionens udgifter til løn og pensioner udgør 13.779 mio. kr. (13,4 mia. kr. i 2016) på årsbasis. Antallet af medarbejdere i regionen udgjorde i 2017 ca. 26.792 årsværk (26.600 i 2016). Den gennemsnitlige lønudgift pr. medarbejder (årsværk) er således steget fra 503 t.kr. til 514 t.kr., svarende til 2,2 %, fra 2016 til 2017.

Lønadministration sker ved regionens 7 lønkontorer, som varetager lønberegning og udbetaling vedrørende medarbejdere tilknyttet det pågældende område. Systemmæssigt benytter regionen lønsystemet Silkeborg Data.

Vores revision af lønområdet hos regionens lønkontorer har omfattet forretningsgange og interne kontroller med fokus på forretningsgange og kontroller i forbindelse med ansættelse og fratrædelse af medarbejdere, udbetaling af vederlag til regionsrådsmedlemmer, aflønning af direktion, ydelser til medarbejdere ansat på lønkontorerne, kontrol af lønsatser samt revision af netto/bruttolønudbetalinger udover et fastsat niveau. Herudover har vores revision omfattet indberetning af variable lønydelser, sygdom, barsel m.v. samt hjemtagelse af dagpengerefusioner.

Sidste års anbefalinger med kontrol i form af godkendelse af attestationslister, kontrol af ændringer til løn, bruttolønskontrol og satser er iværksat sidst på året 2017.

Som følge af, at det ikke er muligt at lave en log over tildelte brugerrettigheder i SD-løn for en given periode, sikrer de udførte kontroller ikke, at alle tildelte brugerrettigheder er gennemgået og godkendt. Vi har som følge heraf foretaget kompenserende revisionshandling i form af stikprøvevis revision af, at de fastsatte godkendelsesprincipper overholdes.

Ved revisionen af lønadministrationen på en enkelt enhed har vi konstateret mangler i dokumentation for udførelse af interne kontroller og/eller manglende udførelse af de interne kontroller. Hospitalsenheden har ultimo 2017/primo 2018 foretaget kompenserende kontroller for en række af områderne. Som

følge af at kontrollerne ikke er udført kontinuerligt og fuldt ud, har vi udvidet vores revision for 2017 med yderligere stikprøver og analyser.

Der er på tværs af regionen igangsat et projekt til revurdering af lønkontroller, herunder vurdering af muligheder for yderligere digitalisering af lønkontroller.

Revisionen har givet anledning til følgende anbefaling:

Anbefaling

Vi anbefaler, at det tilsikres, at der på de enkelte enheder sker udførelse af kontrolprocedurer i henhold til "Overordnede retningslinjer for forretningsgangsbeskrivelser og kontrolforanstaltninger på lønområdet".

6.5 Praksisområdet og tilskudsmedicin

Området har i 2017 administreret ydelser for i alt 4.708 mio. kr. (2016: 4,7 mia. kr.). Beløbet fordeles med 3.395 mio. kr. til praksisområdet og 1.313 mio. kr. til medicinområdet.

Områdets administration er baseret på overenskomstmæssige ydelser, der honoreres efter fastlagte forretningsgange og anvendelse af et afregningssystem, som validerer modtagne fakturaer fra yderne og apotekerne.

Revisionen har omfattet gennemgang og vurdering af adgang til og procedurer ved opsætning af afregningssystemerne samt forretningsgange i forbindelse med håndtering af data og afstemningsrutiner m.v.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

6.6 Betalinger - Indkøb af varer og tjenesteydelser

Vores revision har omfattet de væsentligste betalingsstrømme, som administreres i regionens centrale økonomi- og indkøbssystemer samt i økonomisystemerne, der anvendes på hospitalsapoteket.

Revisionen har omfattet kontroller vedrørende ændringer til anvisningsregisteret og funktionsadskillelse mellem attestation og anvisning.

Vi har i tilknytning hertil foretaget analyse og stikprøvevis gennemgang af udbetalinger i 2017 til medarbejdere med særlige rettigheder i de centrale administrative systemer samt undersøgt, om medarbejdere med dobbelt login har attesteret og anvist de samme bilag.

Revisionen har desuden omfattet opfølgning på tidligere afgivne anbefalinger vedrørende styrkelse af kontroller i forbindelse med indlæsning af digitale posteringer (filer) i økonomisystemet fra andres systemer.

Ultimo december 2017 er der etableret supplerende kontroller som har til formål at sikre, at alle bilag, der er indlæst manuelt i økonomisystemet, skal anvises af en anden person end den, der har indlæst bilaget.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

6.7 Periodisering af indtægter og omkostninger

Det er af væsentlig betydning for aflæggelse af et retvisende omkostningsbaseret regnskab, at der er foretaget korrekt periodisering af omkostninger.

Som led i revisionen af årsrapporten for 2017 har vi foretaget en gennemgang af periodiseringen af omkostninger.

Revisionen har blandt andet omfattet overordnet analyse af det omkostningsbaserede regnskab, herunder undersøgelse af baggrunden for væsentlige afvigelser mellem de realiserede og budgetterede udgifter på driftsområder, jf. korrigeret budget for 2017.

Revisionen har endvidere omfattet en gennemgang af væsentlige udgiftsbilag bogført i perioden fra 1. december 2017 til ultimo januar 2018.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

7 Balancen

I det efterfølgende har vi givet enkelte kommentarer vedrørende revision af balancen i årsrapport 2017.

7.1 Finansiell status, herunder ledelsestilsyn

I forbindelse med revisionen har vi foretaget en gennemgang af de finansielle statuskonti, der administreres på regionshusene og regionshospitalerne, hvilket i al væsentlighed afdækker det samlede finansielle statusområde i regionens regnskab.

Som følge af det meget betydelige antal finansielle statuskonti på regionshusene og regionshospitalerne har vores fokus primært været rettet mod de lokalt etablerede ledelsestilsyn vedrørende statuskonti, suppleret med en stikprøvevis gennemgang af udvalgte afstemninger med henblik på en vurdering af afstemningernes indhold.

Gennemgangen har vist, at afstemningsprocedurer og ledelsestilsyn i al væsentlighed har fungeret som forudsat.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

7.2 Varebeholdninger

Varebeholdninger pr. 31. december 2017 udgør 145,4 mio. kr. og omfatter primært apoteksbeholdninger. Vi har kontrolleret varebeholdninger til optællingslister pr. 31. december 2017 på udvalgte lagersteder.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

7.3 Egenkapital

Regionens egenkapital udgør 6.649,1 mio. kr. pr. 31. december 2017 mod 5.992,0 mio. kr. pr. 31. december 2016.

Regionens egenkapital har i hovedposter udviklet sig således i regnskabsåret 2017:

mio. kr.	2017	2016
Egenkapital 1. januar	5.992,0	4.981,9
Årets resultat vedrørende Sundhed og Regional Udvikling	87,7	228,3
Modtagne donationer m.m. (inkl. tilskud fra Kvalitetsfonden)	811,9	1.052,2
Afskrivninger vedrørende donationer	-58,3	0
Øget hensættelse til pensionsforpligtelser	-143,7	-133,6
Øvrige reguleringer	-40,5	-136,8
Egenkapital 31. december	6.649,1	5.992,0

Vi har som led i revisionen stikprøvevis påset, at de foretagne reguleringer direkte på egenkapitalen er foretaget i overensstemmelse med "Budget- og regnskabssystem for regioner".

Ved donationer, herunder Statens tilskud til kvalitetsfondsstøttede sygehusprojekter, der anvendes til hel eller delvis finansiering af aktiver, skal aktivet indregnes til kostpris. Donationen indregnes under regionens egenkapital.

Regionen har igennem de seneste år opnået et akkumuleret resultat for Social- og Specialundervisningsområdet (hovedkonto 2) på 27,5 mio. kr. Dette beløb indgår ikke i opgørelse af egenkapitalen, idet området er fuldt finansieret af regionens kommuner, og et akkumuleret overskud bliver udlignet via takstreguleringer i de efterfølgende år.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

7.4 Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser er pr. 31. december 2017 opgjort til 5.375,3 mio. kr. og vedrører hensættelser til tjenestemandspensioner på 4.861,1 mio. kr., arbejdsskader på 144,1 mio. kr., patientskader på 59,3 mio. kr. og øvrige forpligtelser på 5,6 mio. kr. Herudover er der bundet 305,2 mio. kr. vedrørende Regional Udvikling.

7.4.1 Pensionsforpligtelser

Regionen har en række ydelsesbaserede pensionsordninger vedrørende tjenstemandsansatte og ansatte på tjenstemandslignende vilkår, der ikke afdækkes ved løbende indbetaling til eksterne pensionselskaber.

Pensionsforpligtelserne har i hovedposter udviklet sig således, dels i 2017 og dels i hele regionens levetid fra 2007 til 2017:

mio. kr.	2017	Akk. 2007-2017
Pensionsforpligtelser 1. januar	4.819,7	2.530,0
Tilvækst, der er omkostningsført i resultatopgørelsen	50,5	877,7
Fradrag for pensioner, der er udbetalt i årets løb	-152,8	-830,0
Tilskud fra Staten til fremtidige tjenstemandsudbetalinger vedrørende ansatte ved banerne	0,0	18,1
Regulering af pensionsforpligtelse, der er ført på regionens egenkapital (reduceret egenkapitalen)	143,7	2.265,3
Pensionsforpligtelse 31. december	4.861,1	4.861,1

Pensionsforpligtelsen pr. 31. december 2017 er opgjort af SB Aktuar på basis af oplysninger defineret af regionens løn- og personaleafdeling leveret af Silkeborg Data.

Som led i vores revision af pensionsforpligtelsen har vi gennemgået SB Aktuars notat om beregning og forudsætninger for beregning af regionens pensionsforpligtelser til tjenstemænd pr. 31. december 2017.

Dernæst har vi vurderet regionens forretningsgang, som skal sikre rigtigheden af datagrundlag udarbejdet af Silkeborg Data.

Vi har ingen bemærkninger til SB Aktuars beregningsmodel og de anvendte værdier for diskonteringsrente og forventet lønregulering, som er i overensstemmelse med Kommunernes Landsforenings anbefalinger.

I henhold til "Budget- og regnskabssystem for regioner" skal resultatopgørelsen belastes med et omkostningstillæg på 20,3 % i forhold til lønudbetalinger til tjenstemandsansatte medarbejdere. Den resterende del af forpligtelsen føres direkte på egenkapitalen. Samlet set er der ført 2.265,3 mio. kr. direkte på egenkapitalen i perioden 2007 til 2017.

Det er ledelsens opfattelse, at pensionsforpligtelserne er opgjort i overensstemmelse med regionens regnskabspraksis på området, baseret på en pensionsalder på 62 år. Vi kan tilslutte os den regnskabsmæssige værdiansættelse, og revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

7.5 Gældsforpligtelser

7.5.1 Formue- og gældspleje

Den finansielle politik for Region Midtjylland er godkendt af Regionsrådet den 23. september 2009. Det fremgår af den finansielle politik, at andelen af fastforrentede lån skal udgøre mellem 25 % og 75 %, mens de resterende lån skal optages med variabel rente. Rammen for gældsplejen giver også Region Midtjylland mulighed for at benytte sig af finansielle instrumenter bl.a. swap-aftaler, REPO-forretninger og terminsforretninger.

Det fremgår dernæst, at der i forbindelse med aflæggelse af årsregnskabet for regionen skal ske afrapportering til Regionsrådet om regionens finansielle status.

Regionen har indgået gældsplejeaftale med Jyske Bank og Danske Capital, hvorefter Jyske Bank og Danske Capital ved handel med finansielle instrumenter bidrager til optimering af regionens finansieringsomkostninger m.v.

Pr. 31. december 2017 udgør den langfristede gæld ekskl. leasingforpligtelse 5.668,9 mio. kr. Tages der højde for indgåede renteswaps, udgør den fast forrentede del 48 % af den langfristede gæld. I gældsforpligtelserne indgår 68,1 mio. kr. vedrørende den negative markedsværdi pr. 31. december 2017 af regionens swapaftaler, jf. også årsregnskabs note 2.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

8 Administrativ it-anvendelse

Regionens administrative it-systemer anvendes bl.a. til administration og registrering af økonomiske transaktioner, økonomistyring, bestilling og indkøb af varer og tjenesteydelser, administration af lønninger og gager til regionens medarbejdere, afregning af honorarer til læger, speciallæger, apotekere m.fl., fakturering af aktiviteter, der udføres for andre regioner, fakturering vedrørende kommunale takstbetalinger på social- og psykiatriområdet samt elektronisk behandling og anvisning af regionens betalinger.

Revisionen har omfattet udvalgte generelle it-kontroller til sikring af en hensigtsmæssig og sikker drift, herunder administration af medarbejders adgang til systemer og data, styring af væsentlige ændringer til de anvendte it-systemer, overvågning samt afhjælpning af fejl og problemer, sikkerhedskopiering m.v. For systemer, hvor administration og kontroller helt eller delvist er outsourcet til eksterne leverandører, har revisionen omfattet en vurdering af foreliggende systemrevisionserklæringer.

Region Midtjyllands handleplan for informationssikkerhed er ajourført den 23. august 2017. Handleplanen, der er flerårig, indeholder en lang række initiativer, der skal styrke det eksisterende informationsikkerhedsniveau. Regionen har over for os redegjort for, at en overvejende andel af de planlagte initiativer allerede er gennemført i 2017 samt i løbet af foråret 2018. Herudover har regionen i 2017 gennemført initiativer vedrørende den fysiske sikkerhed, styring af privilegeret adgang til regionens it-systemer samt for håndtering af ændringer til regionens it-systemer. Endvidere har regionen i 2017 påbegyndt udfasning af udstyr, der ikke længere er omfattet af leverandørens support og sikkerhedsopdateringer. Udfasningen forventes gennemført i 2018.

Regionen vil fortsætte arbejdet med at gennemføre de øvrige planlagte initiativer i 2018. Vi vil foretage opfølgning på dette arbejde i forbindelse med vores revision for 2018.

Anbefaling

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller nye anbefalinger.

Regionen har i 2017 gennemført og igangsat tiltag, som fremgår af "Handleplanen for Informationssikkerhed". Handleplanen adresserer ikke vores tidligere afgivne anbefalinger vedrørende logisk adgangskontrol, funktionsadskillelse i forbindelse med udvikling og vedligeholdelse af it-systemer, logning og overvågning samt sikkerhedsopdatering og restore-test af forretningskritiske systemer, som fortsat er gældende.

9 Øvrige revisionsarbejder

9.1 Anlægsprojekter

Vi har revideret og påtegnet 12 anlægsregnskaber (opgjort pr. 7. maj 2018) for afsluttede anlægsprojekter over 10 mio. kr. i perioden fra 17. maj 2017, forinden disse fremsendes til Regionsrådets behandling.

Revisionen af alle anlægsregnskaberne har omfattet en afstemning af anlægsregnskaberne med regionens bogføring, gennemgang af foreliggende anlægsbevilling, suppleret med forespørgsler til relevante medarbejdere ved regionen samt stikprøvevis undersøgelse og vurdering af informationer, der understøtter anlægsregnskabets beløb og oplysninger.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

9.2 Statsrefusion af udgifter til servicejob

I overensstemmelse med Økonomi- og Integrationsministeriets bekendtgørelse om statsrefusion samt regnskabsaflæggelse og revision af sociale udgifter har vi den 26. april 2018 afgivet revisionsberetning nr. 40 vedrørende revisionen af statsrefusion på det sociale område til udgifter i forbindelse med servicejob.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger og anbefalinger.

9.3 Aktivitetsbestemte tilskud

I overensstemmelse med Sundheds- og Ældreministeriets bekendtgørelse nr. 227 af 14. februar 2018 om revisionsinstruks for revision af statsligt, aktivitetsafhængigt tilskud i 2017 til regionernes sygehøvsvesen m.v. samt af aktivitetsbestemt kommunal medfinansiering på sundhedsområdet har vi revideret Regionsrådets redegørelse af 25. april 2018 til Sundheds- og Ældreministeriet og kommunalbestyrelserne i Region Midtjylland. Vi afgiver særskilt revisionsberetning herom.

10 Øvrige forhold

10.1 Direktionens regnskabserklæring

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen har vi indhentet en skriftlig erklæring fra direktionen om forhold af væsentlig betydning for årsregnskabet og ledelsesberetningen.

Den modtagne regnskabserklæring har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

10.2 Ikke-korrigerede forhold

Ved vores finansielle revision anvendes et væsentlighedsniveau på 270 mio. kr. for årsregnskabet som helhed. Væsentlighedsniveauet fordeles og allokeres til de enkelte regnskabsposter. Væsentlighedsniveauet er fastsat på baggrund af 1,0 % af regionens samlede driftsomkostninger. Vi har ved fastsættelsen af væsentlighedsniveauet lagt vægt på, at virksomheden er offentlig virksomhed, og at de væsentligste regnskabsbrugere fokuserer på regionens samlede aktivitetsniveau. Væsentlighedsniveauet anvender vi bl.a. ved fastlæggelse af revisionsomfanget, herunder fastlæggelse af stikprøvestørrelse, vurdering af analytiske handlinger og vurdering af betydigheden af eventuelle fejlinformationer.

I henhold til internationale standarder om revision skal vi informere om forhold, som ikke er korrigeret i årsregnskabet for 2017. Denne oplysning skal gives for at sikre, at Regionsrådet er orienteret herom.

Vi har konstateret følgende forhold, som ikke er indarbejdet i årsregnskabet:

Beløb i mio. kr. (- = resultatforøgelse)

Salg af regionshospitaler, betalingsforpligtelse vedrørende modtaget momsrefusion fordelt frem til overdragelsestidspunktet, jf. afsnit 2.2.1	-75,0
Manglende afskrivninger på tilgang og på igangværende anlægsarbejder, jf. afsnit 2.2.4	35,0
Salg af institutioner, jf. afsnit 2.2.3	23,0
	-17,0

Direktionen har over for os erklæret, at den anser effekten af den ikke-korrigerede fejlinformation, både enkeltvist og sammenlagt, som værende uvæsentlige for årsregnskabet. Under hensyntagen til omfang og art af de konstaterede forhold kan vi tilslutte os direktionens vurdering.

10.3 Fejlinformation i årsregnskabet som skyldes besvigelser

Som revisorer har vi pligt til med professionel skepsis at overveje muligheden for fejlinformation i årsregnskabet, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl.

Vi har i forbindelse med planlægningen af revisionen opnået en forståelse for, hvordan der udøves tilsyn med identificerede risici for besvigelser og med den interne kontrol, der er etableret for at imødegå disse risici.

Direktionen og regionens centrale regnskabsfunktion har oplyst, at regionens forretningsgange og interne kontroller inden for de væsentlige områder efter dens opfattelse anses for dækkende og velfungerende til imødegåelse af risikoen for besvigelser, herunder at der eksisterer passende funktionsadskillelse.

Direktionen har endvidere over for os bekræftet:

- ▶ sit ansvar for udformning, implementering og vedligeholdelse af regnskabs- og interne kontrolsystemer med henblik på at forebygge og opdage besvigelser og fejl, og
- ▶ at de ikke har kendskab til eller formodning om besvigelser i regionen.

Vi er i forbindelse med vores revision ikke blevet bekendt med forhold, der indikerer eller vækker mistanke om besvigelser af betydning for årsrapporten.

10.4 Overholdelse af lovgivningen

Vi har forespurgt direktionen, om alle kendte aktuelle eller potentielle overtrædelser af lovgivningen, der kan have væsentlig påvirkning på årsrapporten, er oplyst under revisionen og er tilstrækkeligt indregnet og oplyst i årsrapporten. Direktionen har over for os bekræftet, at der dem bekendt ikke er forhold, der har betydning for årsrapporten.

Vi er i forbindelse med vores revision ikke blevet bekendt med overtrædelser af "Budget- og regnskabsystem for regioner" eller anden lovgivning, der er relevant for regionens drift.

10.5 Begivenheder indtruffet efter balancedagen

Til sikring af at væsentlige begivenheder efter regnskabsårets udløb er præsenteret korrekt i årsrapporten, har Region Midtjylland gennemgået og vurderet begivenheder indtruffet efter balancedagen. Direktionen i Region Midtjylland har oplyst, at der efter deres opfattelse ikke er indtruffet væsentlige begivenheder efter balancedagen, som ikke er indarbejdet og tilstrækkeligt oplyst i årsrapporten.

Vi har til sikring af, at væsentlige begivenheder efter regnskabsårets udløb er præsenteret korrekt i årsrapporten gennemgået referater fra regionsrådsmøderne i perioden frem til 25. april 2018.

Vi er under vores gennemgang ikke blevet bekendt med begivenheder, som i væsentlig grad påvirker årsrapporten for 2017, og som ikke er indarbejdet og tilstrækkeligt oplyst i årsrapporten.

10.6 Forsikringer

Direktionen har på vores forespørgsel bekræftet, at de tegnede forsikringer opfylder de af Regionsrådet truffne beslutninger.

11 Afsluttende oplysninger

11.1 Andre ydelser end revision

Udover den lovpligtige revision har vi efter anmodning udført følgende opgaver for regionen siden vores beretning nr. 38 af 6. juni 2017:

- ▶ Afgivelse af erklæringer med sikkerhed for en række projekt- og tilskudsregnskaber, herunder kvalitetsfundsprojekter
- ▶ Kvalitets- og risikovurdering af kvalitetsfundsprojekter (Det 3. øje)
- ▶ Assistance i forbindelse med udarbejdelse af business case på logistikområdet
- ▶ Regnskabsmæssig rådgivning
- ▶ Rådgivning om moms og afgifter
- ▶ Rådgivning om administrative it-forhold.

Sikkerhedsforanstaltninger

Forinden accept af ovennævnte opgaver har vi særskilt vurderet betydningen heraf for vores uafhængighed.

Det er vores opfattelse, at de udførte opgaver enkeltvis og samlet er udført i overensstemmelse med gældende bestemmelser om revisors uafhængighed.

Oplysninger om honorar

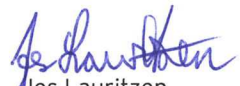
Honorar til EY kan specificeres således:

t.kr.	2017
Honorar for lovpligtig revision	1.834
Honorar for andre erklæringer	2.009
Honorar for andre ydelser	5.724
I alt	9.567

11.2 Lovpligtige oplysninger m.v.

I henhold til revisorloven og etiske regler for revisorer skal vi oplyse,
at vi opfylder de i lovgivningen indeholdte uafhængighedsbestemmelser, og
at vi har modtaget alle de oplysninger, der er anmodet om.

Aarhus, den 4. juni 2018
ERNST & YOUNG
Godkendt Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 30 70 02 28

Jes Lauritzen
statsaut. revisor
MNE-nr.: mne10121

Claus Hammer-Pedersen
statsaut. revisor
MNE-nr.: mne21334

Bilag 1 Revisionsstrategi og -plan for årsregnskabet

I henhold til Bekendtgørelse om kommunal og regional revision skal vi redegøre for omfanget, metoden og tidsplanen for revisionen af de enkelte poster i årsregnskabet.

Regnskabspost	Betydelig risiko	Revisionsstrategi	Tidsplan	Ændring i forhold til sidste år
Balancen				
Immaterielle anlægsaktiver	Nej	Substansrevision	Ved årsafslutning	Ikke aktuelt
Materielle anlægsaktiver	Ja	Kombineret system- og substansrevision	I årets løb og ved årsafslutning	Ingen
Aktiver tilhørende fonde og legater	Nej	Kombineret system- og substansrevision	I årets løb og ved årsafslutning	Ingen
Langfristede tilgodehavender	Ja	Substansrevision	I årets løb og ved årsafslutning	Ingen
Akkumuleret resultat vedrørende social og specialundersøgning	Nej	Substansrevision	Ved årsafslutning	Ingen
Varebeholdninger	Nej	Kombineret system- og substansrevision	Ved årsafslutning	Ingen
Tilgodehavender hos staten	Nej	Substansrevision	Ved årsafslutning	Ingen
Kortfristede tilgodehavender i øvrigt	Ja	Kombineret system- og substansrevision	Ved årsafslutning	Ingen
Likvide aktiver	Ja	Substansrevision	Ved årsafslutning	Ingen
Egenkapital	Ja	Substansrevision	Ved årsafslutning	Ingen
Driftsresultater overført til næste år	Ja	Substansrevision	Ved årsafslutning	Ingen
Hensatte forpligtelser	Ja	Kombineret system- og substansrevision	Ved årsafslutning	Ingen
Passiver tilhørende fonde og legater	Nej	Kombineret system- og substansrevision	I årets løb og ved årsafslutning	Ingen
Langfristede lån	Ja	Substansrevision	I årets løb og ved årsafslutning	Ingen
Kortfristet gæld til staten	Nej	Substansrevision	Ved årsafslutning	Ingen
Kortfristet gæld i øvrigt	Ja	Kombineret system- og substansrevision	Ved årsafslutning	Ingen